

MOĞOLİSTAN

İNŞAAT MALZEMESİ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: Ekim 2025

Raporu Hazırlayan: T.C Ulanbator Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Bu rapor, Moğolistan inşaat malzemeleri sektörünün üretim, ithalat, ihracat, fiyat, lojistik ve pazar yapısını detaylı bir şekilde incelemektedir. Sektördeki mevcut durum, gelecek projeksiyonları ve ihracat fırsatları değerlendirilmiştir.

1. Ülke Pazarında İnşaat Malzemesi Sektörü

Moğolistan, 1990'lı yılın başında sosyalizmden parlamenter hükümet sistemine, demokratik bir toplumsal yapı ile piyasa ekonomisine geçiş yapmış ve özelleştirme yoluyla çeşitli işletme sahipliği biçimleri kurulmuştur. 1992 yılına kadar yatırım büyümesi istikrarlı seyretmiş, ancak 1993 yılından bu yana ekonomik durgunluk ve bütçe açıkları nedeniyle inşaat, makine ve teçhizat yatırımları azalmış ve durgunlaşmıştır.

2000 yılından bu yana, Moğolistan'ın ekonomik ortamının iyileşmesi ve yabancı ve yerli yatırımların artmasıyla birlikte, inşaat sektörünün üretim hacmi de dahil olmak üzere üretim ve hizmet hacmi istikrarlı bir şekilde artmıştır. Ulusal İstatistik ofis verilerine göre inşaat ve büyük tadilat işlerinin performansı 2000 yılında 70 milyon ABD doları seviyesinden 2010 yılında 309 milyon ABD doları ve 2024 yılında 2 milyar ABD doları seviyesine ulaşmış, 2025 yılının ilk yarısında ise inşaat ve tadilat performansı 1,5 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. 2025 yılı performansının yaklaşık 1,4 milyar dolarlık kısmı yerli inşaat kuruluşları tarafından, 100 milyon dolarlık kısmı ise yabancı şirketler tarafından gerçekleştirilmiştir. Bunda ülke ekonomisinin en büyük sektörü olan madencilik sektöründeki inşaat çalışmaları da bulunmaktadır. Ayrıca, hükümet 2012 yılında inşaat sektörünü desteklemek, kentsel dönüşüm kapsamında çadır mahallelerini yeniden planlamak ve nüfus yoğunluğu ve kentleşme nedeniyle konut yapımına başlamak üzere politika uygulamaya başlamış ve bu da inşaat sektörünün hızlı büyümesine katkıda bulunmuştur.

İnşaat ve büyük onarımların yapısı incelendiğinde;

- Konut inşaatı	%36,6
- Konut dışı inşaat	%33,9
- Mühendislik tesisleri	%25,4
- Büyük onarımlar	%4,1 şeklinde gerçekleşmiştir. Bu veri 2024 yılı ile

karşılaştırıldığında, konut inşaatı 0,4 puan, mühendislik tesisleri ise 2,2 puan azalırken, konut dışı inşaat 0,6 puan, büyük onarımlar ise 1,9 puan artmıştır. Kalem bazında okul ve kültür binalarında 223 milyar MNT artış izlenirken, diğer binalarda 149,9 milyar MNT, ticaret ve hizmet binalarında 78,8 milyar MNT, hastane binalarında 19,9 milyar MNT, endüstriyel binalarda 26,2 milyar MNT düşüş gözlenmiştir.

Ulan Batur'da yerli şirketler, bir önceki yıla göre 7,6 puan artışla, ülke toplam inşaatının %58,3'ünü oluşturan 2,9 trilyon MNT'lik işi tamamladı. Eyaletlere bakıldığında Umnogovi eyaleti 517,2 milyar MNT, Darkhan-Uul eyaleti 242,8 milyar MNT, Orkhon eyaleti 209,2 milyar MNT iş olmak üzere eyaletler toplam inşaatının %46,9'unu oluşturmaktadır.

Günümüzde devam eden büyük çaplı inşaat projeleri ise başkent Ulanbator'da "Bagakhangai-Khushig Vadisi" demiryolu, büyük yol onarımları ve konut projeleri, ülkenin güney bölgesindeki Umnugobi eyaletinde Oyu Tolgoi yeraltı madeni projesi, başkentten sonra gelen büyük şehirler olan Darkhan-Uul ve Orkhon eyaletlerinde konut inşaat projeleridir.

2016 yılından bu yana, Başkent Ulanbator yakınındaki Khushig Vadisi'nde bulunan Tuv eyaleti Sergelen ilçesinde yapılan yeni havaalanı inşaatı ve beraberindeki gelişmeler sektöre ivme kazandırmıştır. 2019 yılından bu yana, Umnugovi ve Dornogovi eyaletlerinde 208,5 km'lik Tavantolgoi-Gashuun Sukhait demiryolu, 414,6 km'lik Tavantolgoi-Zuunbayan demiryolu, 208,5 km'lik "Tavantolgoi-Gashuun Sukhait" demiryolu, 226,9 km'lik "Zuunbayan-Khangai" demiryolu,

19,3 km'lik "Şive Khorun-Sekhe" demiryolu, Ulanbator-Darkhan otoyolu vb. inşa edilmiş, büyük mühendislik inşaatı ve inşaat çalışmaları gerçekleştirilmiş ve işletmeye açılmıştır.

Halen devlet tarafından öncelikli 14 mega projenin başlatılması hususu gündemde olup Buuruluur enerji santralinin inşaatı, günlük 250 bin metreküp atık su alma ve arıtma kapasiteli merkezi atık su arıtma tesisi, Oyu Tolgoi yeraltı madeninin inşaatı, demiryolu ve yol çalışmaları ile konut inşaatı çalışmaları yoğun bir şekilde yürütülmektedir.

Moğolistan inşaat sektörü son dönemde hızla büyüyen ve etkinliğini yakın dönemde korumasını beklenen bir sektör olup uluslararası pazar araştırma sitesi www.researchmarkets.com tarafından Moğolistan inşaat sektörünün 2026-2029 yılları arasında yıllık ortalama %4,4 oranında büyüme göstermesi tahmin edilmektedir. Sektör hakkındaki verilere bakıldığında;

- 2024 yılında %10,4 büyüyen Moğolistan inşaat sektörü, enerji, ulaşım ağları ve konut inşaat projelerine yapılan kamu ve özel yatırımların desteğiyle 2025 yılında reel olarak %5,2 büyüme göstermesi beklenmektedir.

- Ulusal İstatistik Ofisi'ne göre, Moğolistan'ın doğrudan yabancı yatırımı (FDI-stok) 2024 yılında %13,3 oranında artarak 2023'teki 1,2 trilyon MNT'den (3,5 milyar ABD doları) 2024'te 1,4 trilyon MNT'ye (4 milyar ABD doları) ulaşması bekleniyor. Bu durum, yatırımcıların ülkenin enerji sektörüne ve altyapı gelişimine olan güveninin arttığını göstermesi açısından önem arz etmektedir.

- Ulaşım, elektrik ve madencilik yatırımlarının da desteğiyle Moğolistan'ın inşaat sektörünün 2026-2029 yılları arasında yıllık ortalama %4,4 oranında büyümesi bekleniyor.

- Mart 2025'te, enerji kaynaklarını çeşitlendirmeyi, altyapıyı iyileştirmeyi ve hava kalitesini korumayı amaçlayan 14 büyük projeyi içeren kapsamlı bir enerji reformu planı duyurulmuş olup, söz konusu açıklamada 450 MW'lık Tavan Tolgoi Termik Santrali, 90 MW'lık Erdeneburen Hidroelektrik Santrali ve 310 MW'lık Eg-Gol Hidroelektrik Santrali (EGHPP) projelerinin hayata geçirilmesi hedeflendiği bildirilmektedir. (Moğolistan Ulusal İnşaat Birliği (MNCA))

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Moğolistan Hükümeti'nin 2024-2028 Eylem Planında inşaat ve yapı malzemelerine yönelik hedefler bulunmaktadır. Söz konusu planın "2.4.2. Maddesinde";

• Enerji verimli, erişilebilir ve yeşil bina ve yapı malzemeleri üretiminde kamu ve özel sektörlerin finansmanını ve katılımını artırmak,

• Çelik direkler, çimento ve düz cam gibi inşaat sektöründe kullanılan temel malzemeler, mineral ve hammaddelerden yurt içinde üretilerek ithalatı azaltmak,

• İnşaat malzemeleri üretimini, yaygın maden yatakları ve çimento fabrikalarına dayalı olarak geliştirmek, gibi hedeflere yer verilmektedir.

Ancak Moğolistan, inşaat malzemeleri alanında sadece sınırlı sayıda temel malzemeyi yurt içinde üretmekte; çivi, vida gibi küçük ürünlerden başlayarak geri kalan inşaat malzemelerinin büyük kısmı yurtdışından ithal edilmektedir. Devlet, yerli üretimi teşvik eden politikalar uygulamakta ve bu doğrultuda inşaat malzemelerinin yaklaşık %37'si yurt içinde üretilmektedir. Özellikle çimento %100 yerli üretimle tedarik edilmektedir. Ancak kimya sanayisinin yetersizliği, hammaddede dışa bağımlılığı sürdürmektedir. Bu nedenle sınır kapanmaları veya lojistik sorunlar üretimi doğrudan etkilemektedir.

Tablo 1: 2022-2024 yıllarında Moğolistan'da üretilen ana ürün kategorileri

Ana ürün kategorileri	2022	2023	2024
Metal kütük /bin ton/	25.0	37.7	36.0
Metal haddeleme /bin ton/	26.1	36.1	35.0

Elektrik kablo /ton/	71.1	70.1	81.6
Dilimlenmiş malzeme /m3/	15,295.1	13,645.5	16,555.8
Demiryolu travers odunu /bin m3/	9.8	10.1	10.7
Çimento /bin ton/	1,373.5	1,713.6	1,894.7
Kireç /bin ton/	66.5	58.8	59.1
Beton ürünleri /m3/	57,520.0	74,520.0	97,061.0
Beton travers /bin adet/	107.4	125.9	171.8
Kırmızı tuğla /milyon/	23.4	23.3	16.2
İnşaat blokları /bin adet/	202.3	56.9	37.0
Ahşap kapı ve pencereleri /m2/	1,292.0	442.5	395.3

Kaynak:

https://www2.1212.mn/tables.aspx?tbl_id=DT_NSO_1100_013V1&AJ01_select_all=0&AJ01SingleSelect= 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26&YearY_select_all=0&YearYSingleSelect= 2024 2022 2023&viewtype=table

2024 yılında sektör üretim verileri aşağıdaki gibidir:

- İnşaat talaşı: 16,6 bin m³
- Çimento: 1,9 milyon ton
- Kireç: 59,1 bin ton
- Hafif beton: 30,3 bin m³
- Köpük levha: 50,7 bin m³

İthalat verileri ise aşağıdaki şekildedir:

- İnşaat talaşı: 51,2 bin m³
- Çimento: 256,3 bin ton
- Kireç: 163,5 kg
- Donatı, çubuk: 356,4 bin ton
- Donatılı radyatör: 3,3 bin ton

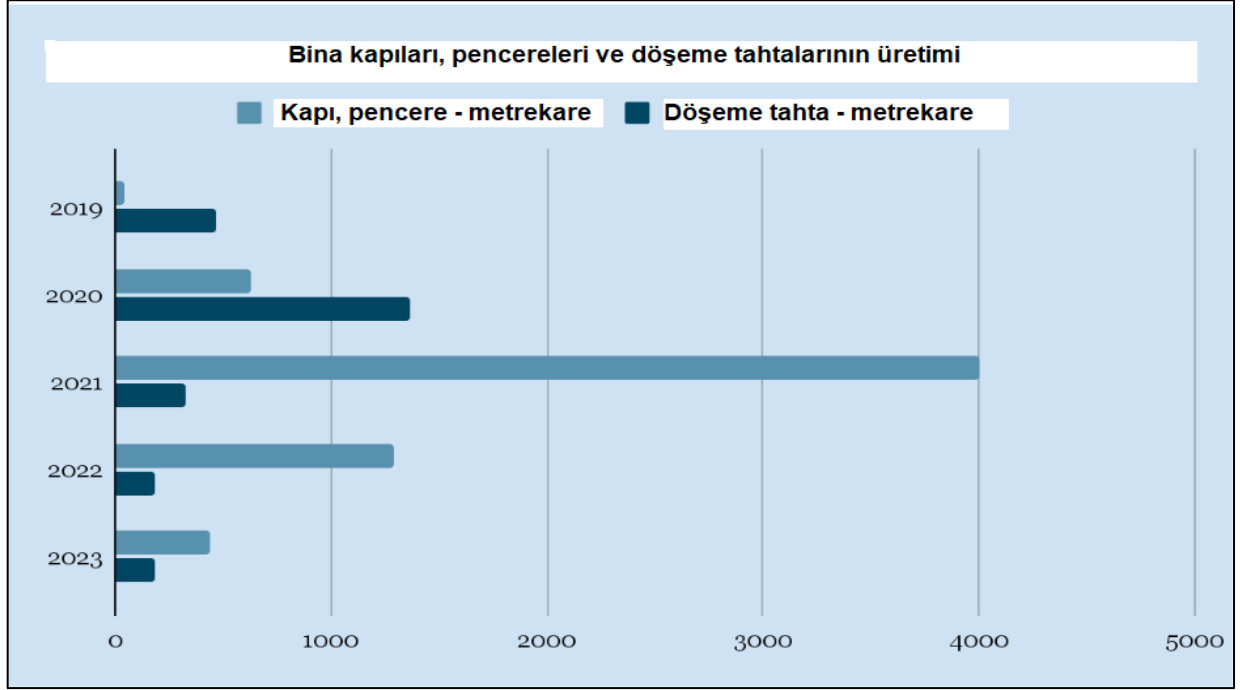
Çimento üretimi bir önceki yıla göre 181,0 ton veya %10,6 artarken, ithalat 1,3 bin ton veya %0,5 artmıştır.

İnşaat ahşap malzemeleri üretimi, ihracatı ve ithalatı

Mobilya hariç ahşap ve ahşap ürünleri üretimi, 2022'de 14,6 milyar MNT iken, 2023 yılında 11,3 milyar MNT'ye gerilemiştir. İnşaat kapı, pencere ve döşeme tahtalarının üretimi de azalmıştır. 2024 yılı verileri şunlardır:

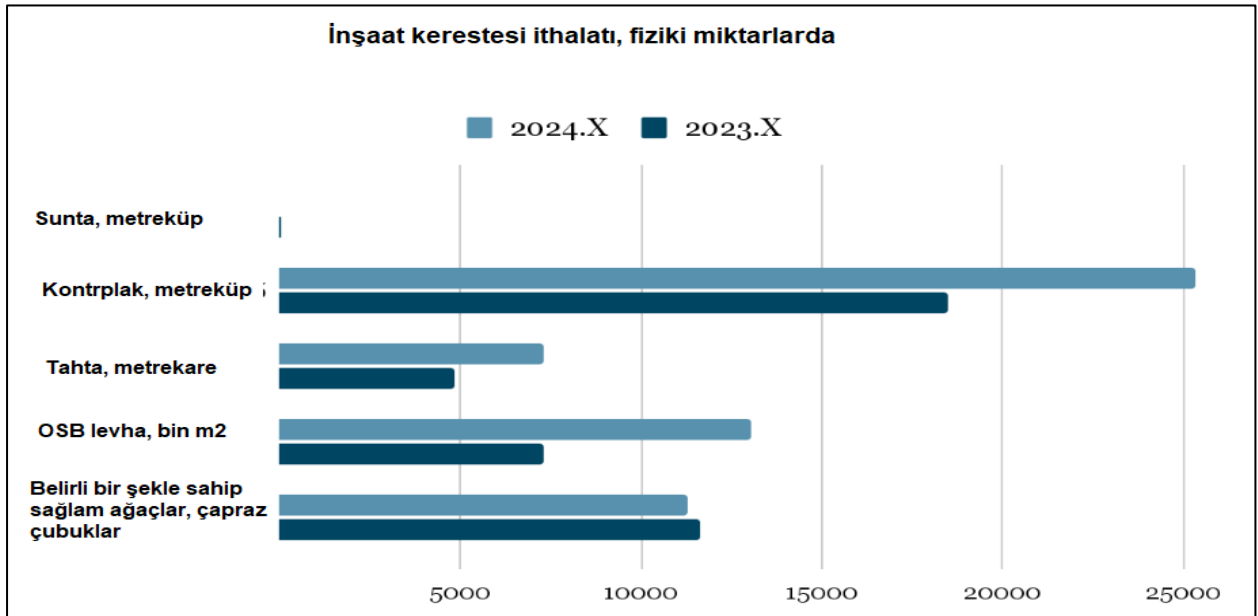
- Biçilmiş kereste ithalatı: 559,8 m³ (%86,7'si Rusya'dan)
- PVC pencere cam ithalatı: 12,5 bin m²
- İnşaat ahşap kapı ve pencereleri 849,5 m² azalmıştır.
- İnşaat döşeme tahtaları sırasıyla 3,7 m³ azalmıştır.

Grafik 1:Moğolistan Bina kapıları ve döşeme tahtaları üretimi (m2)

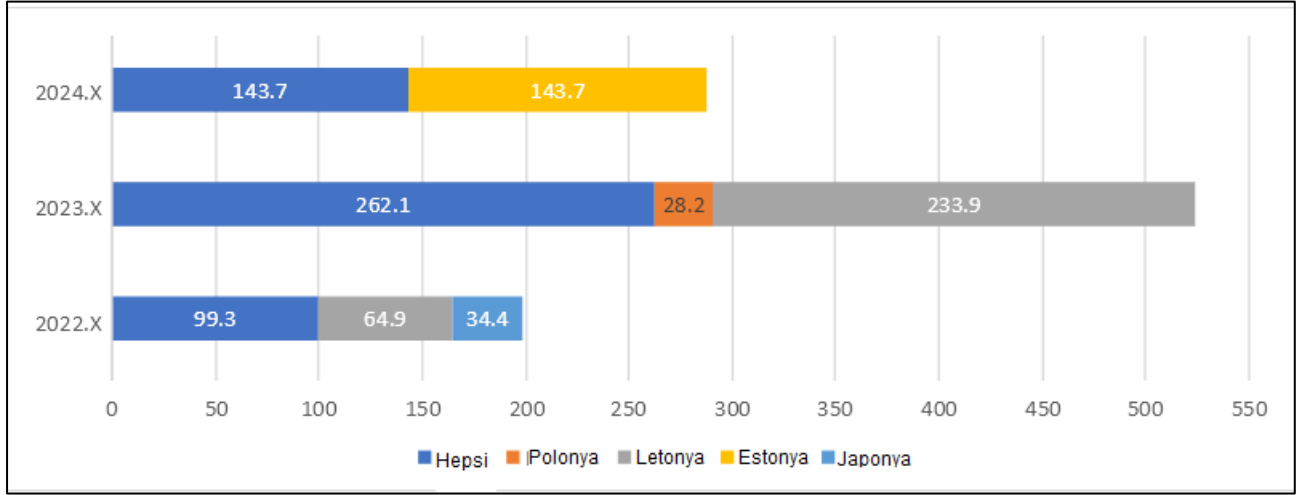
- 2024 yılının ilk 10 ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre 338,5 m3 daha az olmak üzere toplam 11,3 bin metreküp derzsiz, şekillendirilmiş masif kereste, kiriş ve ahşap döşeme ithal edildi.
- İthal kontrplak 1,4 kat, ahşap panel 1,5 kat ve işlenmiş ahşap panel 1,8 kat arttı.
- Yonga levha ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine göre 4,7 kat azalarak 7,9 m3 oldu.

Grafik 2:Her yılın Ekim ayı itibarıyla fiziki miktarda inşaat kerestesi ithalatı (metreküp)

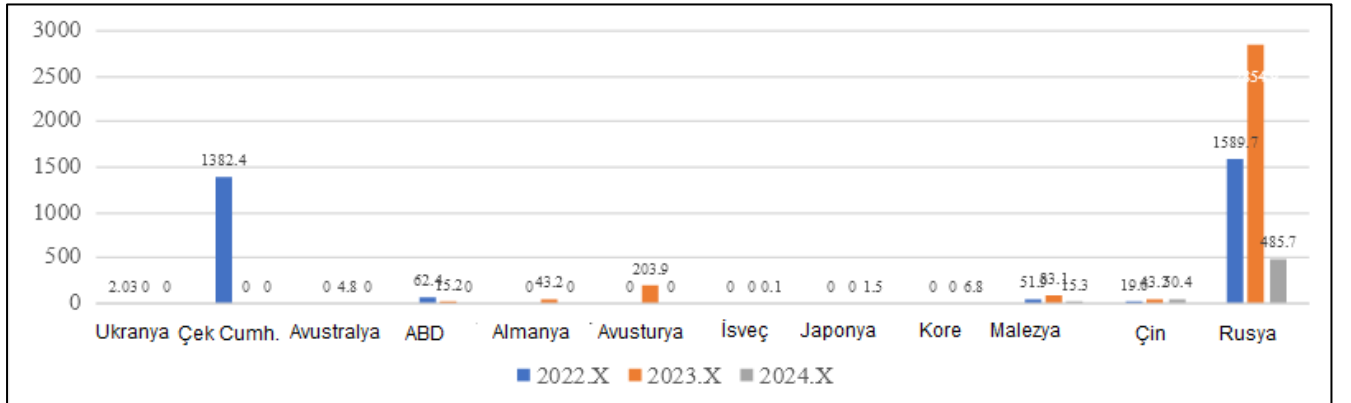
- Ekim 2024 itibarıyla, biçilmiş kereste üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre 69,7 m3 azaldı.
- Demiryolu traversleri üretimi, Ekim 2023'e göre 0,3 bin m3 azaldı.
- 2024 yılının ilk 10 ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre 118,4 m3 daha az, 2022 yılındaki 99,3 m3'e göre ise 44,4 m3 daha fazla olmak üzere 143,7 m3 biçilmiş kereste ihraç edildi.
- Geçen yıl Polonya ve Letonya'ya biçilmiş kereste ihraç edilirken, 2024 yılında Estonya'ya ihraç edildi.

Grafik 3:2022-2024 Yıllarının İlk 10 Ayında Ülkelere Göre Kereste İhracatı (m3)

- 2024 yılının ilk 10 ayında 559,8 m3 kereste ithal edildi. Bu miktar, bir önceki yılın aynı dönemine göre 5,8 kat, 2022 yılına göre ise 5,6 kat daha azdır.
- İthal edilen kerestenin %86,7'si (485,7 m3) Rusya'dan ithal edilmiştir.

Grafik 4:Her yılın ilk 10 ayı itibarıyla ülkelere göre kereste ithalatı, m3 cinsinden

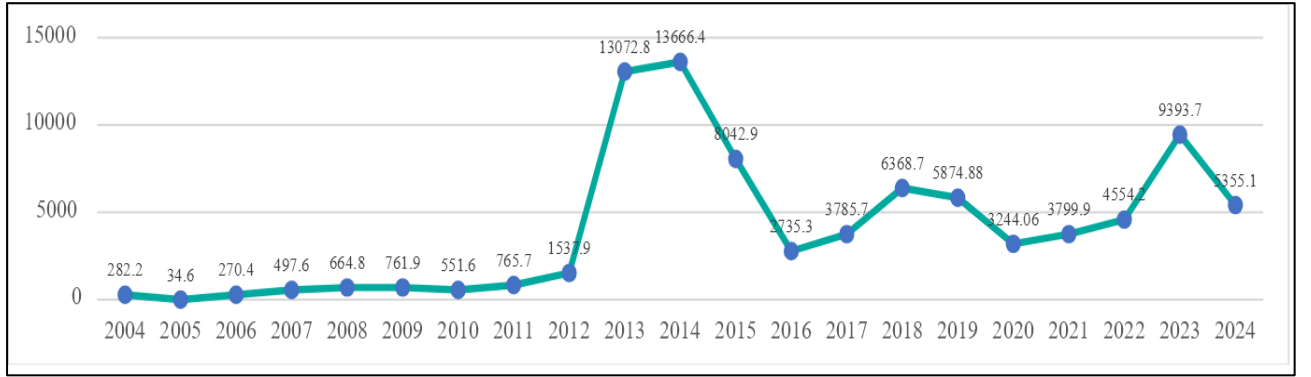

İnşaat Amaçlı Demir Dışı Mineral Ürünlerin Üretimi, İhracatı ve İthalatı

Demir dışı mineral ürünler sektörü, çimento, kireç, beton harcı, sıva harcı, hafif beton, vakumlu pencere ve kapılar, köpük levhalar, cüruf blokları, betonarme ürünler, metal levhalar, metal rulolar, kırmızı tuğlalar, yol levhaları ve korkuluklar gibi temel inşaat ürünlerini üretmektedir.

- Vakumlu pencere ve kapıların yurt içi üretimi 2004 yılından bu yana devam etmekte olup, 2013 yılının ilk 10 ayında 13.072,8 m2 vakumlu pencere ve kapı, 2014 yılının ilk 10 ayında ise 13.666,4 m2 vakumlu pencere ve kapı üretilerek, bu tür ürünlerin yurt içi üretiminin zirvesine ulaşılmıştır.
- 2024 yılının ilk 10 ayında ise, bir önceki yılın aynı dönemine göre üretim 1,8 kat azalarak 5.355,1 m2 PVC pencere ve kapı üretilmiştir.

Grafik 5:Her yılın ilk 10 ayı itibarıyla PVC pencere ve kapı üretimi, m2

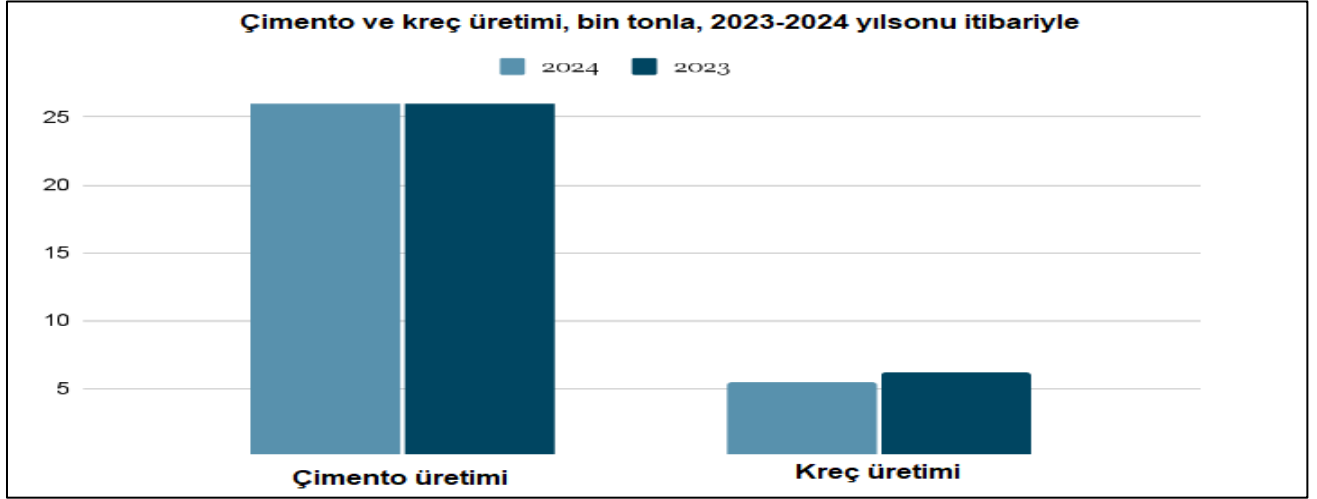

PVC pencere cam ithalatı, 2024 yılının ilk 10 ayında geçen yılın aynı dönemine göre 729 m² artarak 12,5 bin m²'ye ulaştı.

- PVC pencere cam ithalatı yıllık fiyatlarla 25,8 bin ABD doları olarak gerçekleşti.
- İnşaatın ana malzemesi olan çimento üretimi, 2023 yılında bir önceki yıla göre 370,1 bin ton veya %24,7 artışla 1,7 milyon tona ulaşırken, kireç üretimi bir önceki yıla göre 7,7 bin ton veya %11,6 azalarak 58,8 bin tona geriledi.

2024 yılının ilk 10 ayı itibarıyla çimento üretimi, geçen yılın aynı dönemine göre 25,2 bin ton artarak 261,2 bin tona ulaşırken, kireç üretimi ise bir önceki yıla göre 800 ton azalarak 5,4 bin tona geriledi.

Grafik 6:2023 ve 2024 yıllarının ilk 10 ayında çimento ve kireç üretimi, bin ton (bin ton/)

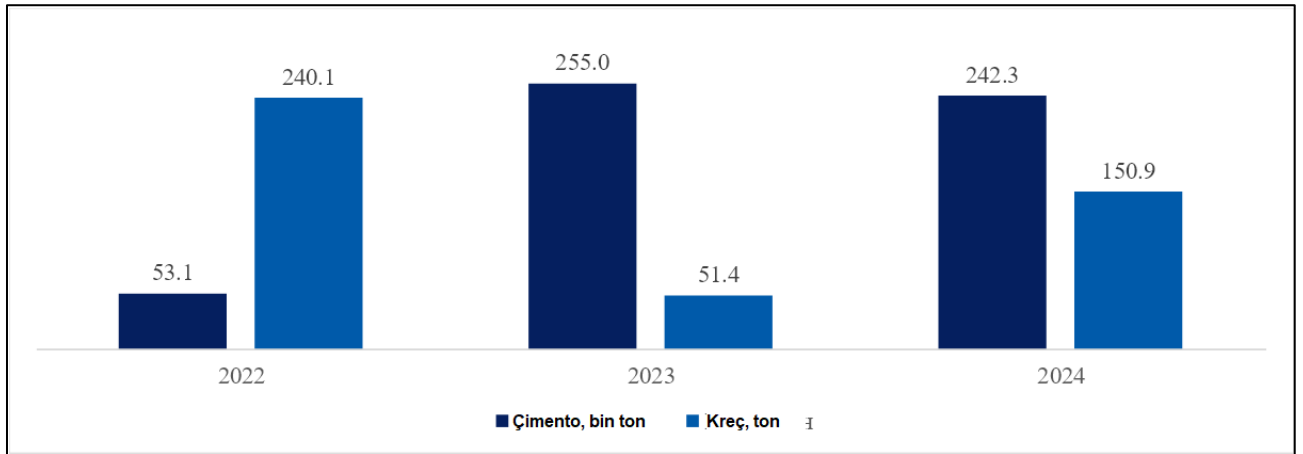
2024 yılının ilk 10 ayı itibarıyla çimento ithalatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 12,7 bin ton azalarak 242,3 bin ton olarak gerçekleşti.

- 2024 yılının ilk 10 ayı itibarıyla refrakter çimento, harç ve beton ithalatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,4 kat veya 1,2 bin ton artışla yaklaşık 4,0 bin ton olarak gerçekleşti.
- Asbestli çimento ürünleri ithalatı, 2023 yılının aynı dönemine göre 1,8 kat artışla 2295,6 tona ulaştı.
- Çimento, beton ve suni taş ürünleri, tuğla ve kaldırım levhaları ithalatı, 2024 yılının ilk 10 ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,1 kat azalarak 58,9 bin ton olarak gerçekleşti.

2024 yılının ilk 10 ayında kireç ithalatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,9 kat veya 99,5 ton artarak 150,9 tona ulaşmıştır. Bu durum, yurt içi kireç üretimindeki düşüşten kaynaklanmış olabilir.

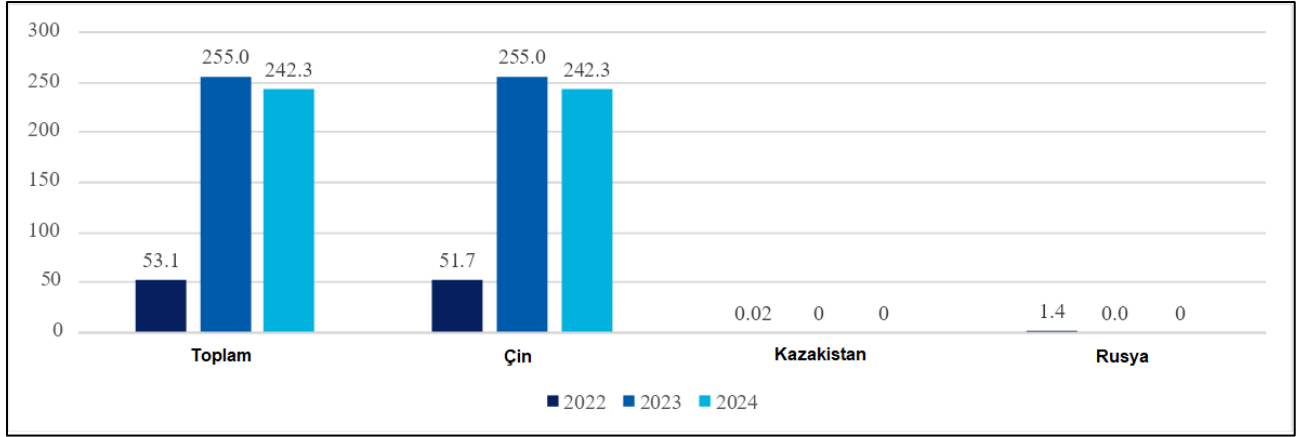
- Ham, pişmiş ve sönmüş kireç ithalatı, 2023 yılının aynı dönemine göre 3,6 kat artarak 901,6 tona ulaşmıştır.

Grafik 7:Her yılın ilk 10 ayında çimento ve kireç ithalatı, fiziksel miktar olarak

- Çimento ithalatında ana ülke Çin iken, en az ithalat Rusya'dan yapılmaktadır.

Grafik 8: Ülkelere göre çimento ithalatı, bin ton, her yılın ilk 10 ayı

Sonuç olarak, Ekim 2024'te inşaat amaçlı ahşap kapı ve pencere üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre 21,3 metrekare, PVC pencere ve kapı üretimi de Ekim 2023'e göre 4038,6 metrekare azalmış, ithal kontrplak 1,4 kat, ahşap panel 1,5 kat ve oluklu mukavva 1,8 kat artmış olup, bu da yurt içi üretimin azaldığını ve yurt dışı ürün ithalatının arttığını göstermektedir. Metalik olmayan mineral inşaat ürünlerinin üretimi, ihracatı ve ithalatı açısından, Çin en fazla çimento ithal ederken, Rusya en az çimento ithal eden ülkedir. Rusya, en fazla kırılmış malzemeyi ithal edip satmaktadır.

Kaynak : <https://www.barilga.mn/n/24536/>

İnşaat Bakanlığı ve Enerji Bakanlığı'nın tahminlerine göre, 2020 ile 2030 yılları arasında ana inşaat malzemelerine olan talep iki katına çıkacaktır.

Tablo 2: 2030 yılına kadar önemli inşaat malzemelerine olan talep (tahmin)

No	İnşaat malzeme ismi	Birim	Yıllara göre (fiziksel miktar)				
			2017 baz yılı	2020	2025	2027	2030
1	İnşaat demiri	Bin ton	176.2	2462.3	3543.2	4098.4	5098.5
2	Tuğla	Milyon adet	77.4	102.7	1477.8	160.4	199.5
3	Kapı, pencere	Bin m2	325.9	432.1	621.8	674.8	839.5
4	Precast beton	Bin m3	239.9	318.1	457.7	496.8	618.0
5	Beton harcı	Milyon m3	1.4	1.9	2.7	2.9	3.6
6	Çimento	Milyon ton	1.3	1.8	2.5	2.8	3.4
7	Hafif beton levha	Bin m3	337.0	446.8	643.0	697.8	868.1
8	Mineral pamuk	Bin m3	15.3	20.3	29.2	31.6	39.4
9	Geniştirilmiş polistiren EPS	Bin m3	353.3	468.4	674.1	731.6	910.1
10	Plastik boru	Bin km	1.5	2.1	3.0	3.2	4.0
11	İnşaat kumu ve çakılı	Milyon m3	1.2	1.7	2.4	2.6	3.2
12	Kireç	Bin ton	169.3	224.4	322.9	350.5	436.0

Kaynak: Moğolistan İnşaat Bakanlığı, İnşaat Malzeme Üreticiler Birliği, Yapı Malzemeleri Endüstrisi Bülteni-2023

Bu tahminde, yakın gelecekte talebin artacağı yeşil binalar ile yenilenebilir enerji kullanan binalar arasındaki girdi farkının da dikkate alınması gerektiği bazı yayınlarda değerlendirilmektedir. (Kaynak : <http://www.baabar.mn/article/barilgiin-salbariin-sul-tal-ba-jdb-iin-ursuldukh-chadwar>)

2024 yılı üretim rakamları aşağıdaki gibidir:

- Çimento: 1.894,7 bin ton (önceki yıla göre %10,6 artış)
- Beton: 903,9 bin m³ (önceki yıla göre %22,3 artış)
- Kireç: 59,1 bin ton (önceki yıla göre %0,6 artış)
- Blok: 37,0 bin adet
- Temel bloğu: 335,5 bin m³
- Hafif beton: 30,3 bin m³
- Kırmızı tuğla: 16,2 milyon adet
- Köpük levha: 50,7 bin m³

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

İnşaatta yaygın olarak kullanılan bazı ürün çeşitlerinin yıllık ortalama piyasa fiyatı dikkate alındığında,

- Duvar kâğıdı 24.640 MNT,
- Beyaz yağlı boya 6.604 MNT,
- Kiremit 5.000 MNT,
- Çimento 22.185 MNT,
- Tuğla 396 MNT ve
- Süpürgelik 213,2 bin MNT'dir.

Bir önceki yıla göre süpürgelik 10 bin (%5,1) MNT, çimento 752 bin (%3,5) MNT, beyaz yağlı boya 631 bin (%10,6) MNT ve kiremit 352 bin (%7,6) MNT artarken, duvar kağıdı 231 bin (%0,9) MNT, tuğla fiyatları 9 bin (%2,3) MNT azalmıştır.

(Kaynak : Ulusal İstatistik Ofisi - İnşaat sektörü 2024 yılı raporu www.1212.mn)

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Tablo 3: İnşaat Malzemeleri Sektöründe Faaliyet Gösteren Moğol Firma Listesi

#	Firma Unvanı	İrtibat telefon (+976)	E-Posta adresi	Web sayfası
1	AABB-LLC	99092462, 99043522, 70111494,	info@aabb.mn	http://www.aabb.mn/
2	Abu Trade-LLC	91910696 , 98612861	batcsu@yahoo.com	
3	Akva Plast Mongol-LLC	70007911	bayarsanaa@yahoo.com ; akvaplastmongol@yahoo.com	
4	And International-LLC		-	
5	Anu Service-LLC	11-325115	anuservice@mongol.net	

#	Firma Unvanı	İrtibat telefon (+976)	E-Posta adresi	Web sayfası
6	Aranzal Invest-LLC	70142114	aranzal_99@yahoo.com ; aranzalms@yahoo.com	
7	Art Engineering - LLC		-	
8	Aziin Ireedui-LLC	77215588	m9mn@yahoo.com ; atulga2000@yahoo.com	
9	Amno Contruction-LLC	70122029, 70115149	info@amno.mn ; nominganpurev@yahoo.com ; amno.construction@gmail.com ; amno_const@yahoo.com	
10	Badachi Trade-LLC	11-456155	contact@topmebel.mn	topmebel.mn
11	Buunii khudaldaq-LLC	11-632121	boch999@yahoo.com ; tseegii688@yahoo.com	-
12	Bukhbat-LLC	11-318395 , 11-322953	bukhbatllc@gmail.com	http://bukhbatllc.mn
13	Bilguun Trade -LLC	70110011	contact@bilguuntrade.mn	http://www.bilguuntrade.com
14	Bodi International - LLC	11-315144, 318416	info@bodigroup.mn ; myagmarjav@bodigroup.mn ; tumendelger@bodigroup.mn ; baigaliuu@bodigroup.mn	bodigroup.mn
15	Gangar Invest -LLC	70151955	enkhangalan@gangar.mn ; tungalag@gangar.mn ; info@gangar.mn	gangar.mn
16	Zuunnaiman suvraga -LLC	70118108	office@108suvraga.mn	108suvraga.mn
17	Material Impex-Share Holding Company	11-363806, 305354	contact@materialimpex.mn	materialimpex.mn
18	Minj Zand-LLC	91915472, 91918327,366830	infraheat@minjzand.mn	http://minjzand.khas.mn
19	Monnis International -LLC	70008143	info@monnis.com	monnis.com
20	Mon Horus International-LLC	77320700, 77320082	byambadorj@monhorus.mn ; info@monhorus.mn ; amperhouse@monhorus.mn ; hr@monhorus.mn	monhorus.mn
21	Mongol Global-LLC	11-326226, 316226	mongolglobal@mongol.net ; info@mongolglobal.mn	mongolglobal.mn
22	Moncable -LLC	11-301558	info@moncable.mn	www.moncable.mn
23	Megawatt -LLC	11-343301, 345425	info@megawatt.mn ; zunduiosor@gmail.com	megawatt.mn
24	New Progress Group-LLC	70175246	info@newprogressgroup.mn ; munkhbayasgalan@newprogressgroup.mn	newprogressgroup.mn

#	Firma Unvanı	İrtibat telefon (+976)	E-Posta adresi	Web sayfası
25	NAB Trade-LLC	70112622	nabgroup@magicnet.mn ; amarsanaa@nabgroup.mn ; altangerel@nabgroup.mn ; munkhsolongo@nabgroup.mn ; finance@nabgroup.mn ; hr@nabgroup.mn ; trading@nabgroup.mn ; bolortugs@nabgroup.mn ; sales@nabgroup.mn ; info@nabgroup.mn	nabgroup.mn
26	Nishin ilch-LLC	70156499	info@nishinilch.mn ; manager@nishinilch.mn ; sales@nishinilch.mn ; Enkhtsetseg@nishinilch.mn ; Alimaa@nishinilch.mn ; Oyun@nishinilch.mn ; Odsuren@nishinilch.mn ; Bayarsaikhan@nishinilch.mn ; Gereltsetseg@nishinilch.mn ;	nishinilch.mn
27	Nomin Holding-LLC	+976-11-313232	nomin@nomin.net ;	nomin.net
28	Odcon Holding-LLC	+976-11-350482	info@odcon.mn	odcon.mn
29	Ord construction - LLC	+976-11-353526	ordconstruction@yahoo.com ; ordconstruction@magicnet.mn ; ord_construction@yahoo.com	
30	Orchlön Construction-LLC	11-329556, 325199	info@orchlon-construction.mn	orchlon-construction.mn
31	Ochir Undraa-Group	75757979	info@oug.mn	http://www.oug.mn
32	Ulziit Center-LLC	11-363252	dash@magicnet.mn ; ndashulzii@yahoo.com	-
33	Sigma Mongolia - LLC	11-450315; 88119664	sigmamongolia@hanmail.net ; tseegii_1718@yahoo.com	-
34	Cylpro-LLC	11-631144	info@cylpro.mn	http://www.cylpro.mn
35	Suruga Mongol-LLC	11-345376	contact@fsg-suruga.com	fsg-suruga.com
36	Thermo Tech-LLC	11-352326	info@thermotech.mn ; thermo22tech@yahoo.com	thermotech.mn
37	Tumurt Trans-LLC	11-686562	info@tumurttrans.mn ; davka321@yahoo.com ; nyamgh@yahoo.com	tumurttrans.mn
38	Future Holding - LLC	55153150	futureholding_1966@gmail.com	-
39	Khalzannuga-LLC	99094416, 96644416, 96634416	sanjsuren@khalzannuga.mn ; d.sanjaas@yahoo.com	khalzannuga.mn
40	Khurgult Service-LLC	77331177; 99191177	info@khurgultservice.mn ; khurgult_service@magicnet.mn ; khurgult_service@yahoo.com	khurgultservice.mn
41	Erelt Impex-LLC	11-343988	info@ereltimpex.mn ; enkhtur3419@yahoo.com ; bayartsengel@ereltimpex.mn	ereltimpex.mn

#	Firma Unvanı	İrtibat telefon (+976)	E-Posta adresi	Web sayfası
42	Ondilt-LLC	99115613, 99995613	Info@Ondilt.mn ; Nyamka@Ondilt.mn ; ankhaa@Ondilt.mn ; munkhnar@ondilt.mn	ondilt.mn
43	Mongolian Window-LLC	99997697, 11316815, 99117697	-	-
44	BUTI-LLC	77440222	hr@buti.mn ; bat.butu@yahoo.com ; bayaka_2009@yahoo.com ; oyunjargal_butu@yahoo.com	-
45	Alliance-tech-LLC	70170560	batsaihand@alliance-tech.mn	alliance-tech.mn
46	Tsonkh construction-LLC	75752299	CONTACT@TSONKH.MN	TSONKH.MN
47	Energotekh servis-LLC	70182275	energotekh_s@yahoo.com	-
48	IEK Mongol-LLC	70152828	info@iek.mn ; otgondorj@iek.mn	iek.mn
49	Sain construction-LLC	11-456886	lmnzaya@yahoo.com ; baduuh2000@yahoo.com ; btulgat@yahoo.com	-
50	Baiguulamj Od-LLC	70171273	info@baiguulamjod.com ; hr@baiguulamjod.com ; ch.muugii8184@gmail.com	baiguulamjod.com
51	Nabsan-LLC	11-342976	info@nabsan.mn ; contact@nabsan.mn ; bayarsaikhan@nabsan.mn	
52	Getgenerous-LLC	99064016	gantumur@generousmotors.mn ; ganaa8668@yahoo.com ; echinguun@yahoo.com	
53	Bayankhairkhan Trade-LLC	70150088	d.khandaa@gmail.com	
54	ICON-LLC	70111220	info@icon.mn ; bolortsetseg@icon.mn	icon.mn
55	Luxwood house-LLC	70177007	office@luxwood.mn ; ceo@lwh.mn ; undral@luxwood.mn ; enkhbat@luxwood.mn	-
56	Ikh Uudam-LLC	70119499	ikh_uudam@yahoo.com	-
57	Noyon khurd-LLC	99097454	office@noyonkhurd.mn	noyonkhurd.mn
58	Nomin Construction-LLC	77001919	myanganbayar@ncd.mn ; shinekhuu.ts@ncd.mn ; khurelkhuu.b@ncd.mn ; narmandakh.ya@ncd.mn ; ulziikhishig.l@ncd.mn	ncd.mn
59	Malchin Group LLC	9871-3115,70153115	contact@malchingroup.mn	malchingroup.mn
60	ICIC-LLC	11-323319	contact@icic.mn	icic.mn
61	Ikh Gurvan Maral Group-LLC	99990603	ikhgurvanmaral@yahoo.com	-
62	Hybrid group-LLC	99021146	hybridgroup96@gmail.com ; sanjaasuren_i@yahoo.com	-

#	Firma Unvanı	İrtibat telefon (+976)	E-Posta adresi	Web sayfası
63	Bum Construction-LLC	70117107	hbuman999@yahoo.com ; uranzolboo89@yahoo.com ; mgl.opera@yahoo.com ; uzt2015@yahoo.com	-
64	Green Resource-LLC	70072882	info@greenresource.mn ; mungun@greenresource.mn ; khishgee57@yahoo.com ; tsetsenzorig@yahoo.com ; miketeam1@yahoo.com ; o_tsogii@yahoo.com	-
65	Brem-LLC	75859911, 95122707	tgs_seik@yahoo.com	-
66	MNT Project-LLC	70005355	info@mntc.mn ; mntproject@yahoo.com ; batbileg01@gmail.com	-
67	Ameto-LLC	77098585; 90088885	ameto2008@yahoo.com	-
68	Meru -LLC	70160088	meru@lift.mn ; oggienamsrai@gmail.com ; salutoogii@yahoo.com	-
69	Erdenedrilling-LLC	76012401	_shika@erdenedrilling.mn ; bat-ireedui@erdenedrilling.mn ; sunny@erdenedrilling.mn ; amarzaya.b@erdenedrilling.mn ; bayasaa@erdenedrilling.mn ; dulguunjargal@erdenedrilling.mn	-
70	NBIK-LLC	99106398	info@nbik.mn admin@nbik.mn ; boldsukh@nbik.mn ; jadamba@nbik.mn ; training@nbik.mn	nbik.mn
71	Tseren International -LLC	77188188, 95606361	info@tseren.mn ; tserentrading@gmail.com	tseren.mn
72	Tegsh Tenuun Murun-LLC	88087340, 99126580	d_mart0308@yahoo.com	-
73	Hasu-Erchim-LLC	11-344915	hasu-erchim@hasu-erchim.mn ; tseda_sukhee2000@yahoo.com	hasu-erchim.mn
74	Ekh Mongol Group-LLC	70110573	ganbagana@sohomebel.mn ; hr@sohomebel.mn ; marketing@sohomebel.mn	sohomebel.mn
75	Ultrasonic-LLC	11-453892	ultrasonic@mongol.net ; finance@ultrasonic.mn ; info@ultrasonic.mn	ultrasonic.mn
76	Khos tsamkhag-LLC	90089408	hos_tsamhag@yahoo.com ; murun_0220@yahoo.com	-
77	Nomadic House-LLC	70140020, 88090402	batgerel@nomadichouse.mn ; tumee@nomadichouse.mn ; terbish@nomadichouse.mn ; tumee_b2000@yahoo.com	-
78	Ikher Sutai-LLC	11-350855	cdashrentsen@yahoo.com ; nyamdavaa17@yahoo.com	-
79	Gungervaa-LLC	99092054; 88301551	gungervaa@gmail.com ; bolding.motors@gmail.com	-

#	Firma Unvanı	İrtibat telefon (+976)	E-Posta adresi	Web sayfası
80	NR-LLC	99110672	munkhdorj@nomadsroad.mn ; ariunaa@nomadsroad.mn ; ariunaaz99@yahoo.com	nomadsroad.mn
81	Galtuud -LLC	88733300; 88740055	info@dglproject.com ; bchimgee25@yahoo.com ;	-
82	Deutsche Welle-LLC	99907954	khosbayar@deutschewelle.mn ; bayar@deutschewelle.mn ; otgontuya@deutschewelle.mn ; anu@deutschewelle.mn ; bayartuya@deutschewelle.mn	deutschewelle.mn
83	New construction-LLC	70045193	doogii_palam@yahoo.com	-
84	Khev Khashmal-LLC	70169020	miu_leo@yahoo.com ; rdugi2005@yahoo.com	-
85	Telmuun Lkham construction-LLC	11-305538	Delger999@yahoo.com ; Se7enninjin@yahoo.com ; tuya110364@yahoo.com ; telmuunlham@yahoo.com	-
86	Con Engineers-LLC	11-330397	dudaarii@yahoo.com	-
87	T&G-LLC	77113500	info@tg.mn ; tsogt@tg.mn ; battsetseg@tg.mn ; gantulga@tg.mn ; tumursukh@tg.mn ; bayarmaa@tg.mn	tg.mn
88	Rostorg-LLC	70188521, 70187788	info@rostorg.mn ; amgalan@mondiseovery.mn	rostorg.mn
89	Akhai Bayan-LLC	99108627	urnaa.7000@yahoo.com	-
90	Roskar Tex-LLC	95250371	gmaijig@bk.ru ; sars_s@mail.ru	-
91	Ded butsets engineering-LLC	93073636; 80823636	nasaa5552@gmail.com ; dbi.solongo@gmail.com ; dbi.lhagvadulam@gmail.com ; dbi.uranchimeg@gmail.com ; dbi.tserendolgor@gmail.com	-
92	Star Intelligent Technology-LLC	76000707	sales1@sit.mn	sit.mn
93	Shar Urguu-LLC	99110827, 77129830	turmunkh6987@gmail.com ; P.Tsogtsaikhan@gmail.com ; sharurguu@yahoo.com	-
94	Seruun-LLC	77159999, 99039011	khaliun@seruun.mn ; jargalzaya@seruun.mn ; sales.team@seruun.mn ; finance@seruun.mn ;	seruun.mn
95	goo-		-	-
96	General energo stroi Co.,LTD-LLC	88020309	erchim.des@gmail.com	-
97	Eagle global united holding LLC-LLC	91284888	baigalmaa81@gmail.com	-

#	Firma Unvanı	İrtibat telefon (+976)	E-Posta adresi	Web sayfası
98	AODE LLC-LLC	70004411	borgil@aode.mn ; nachin@aode.mn ; bayarnemekh@aode.mn ; munkhtuya.d@aode.mn ; delgerjargal@aode.mn	aode.mn

1.4 İnşaat Malzemeleri Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

- Nomin Department Store,
- Ulaanbaatar Department Store,
- Sky Department Store,
- Grand Plaza,
- Max Mall,
- E-Mart,
- Peace Mall,
- UB Mart Shopping Center,
- Narantuul Market,
- Dunjingarav Shopping Center,
- Tumen Mall,
- Central Mall,
- Encanto Mall,
- Big Center (www.bigcenter.mn)
- Barilgachin Shopping Mall (www.bc.barilga.mn)
- 100 ail inşaat malzeme pazarı (www.100ail.mn)
- Hermes Center (www.hermescenter.mn)

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 İnşaat Malzemeleri Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Tablo 4:İthalatta ilk 10 ülke (2025 ilk 9 ay)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Miktar* (ton/kg...)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Çin	140.101.575	160.983.744	97,92%
2	Kore Cumhuriyeti	9.389.652	9.424.302	6,56%
3	Hindistan	4.098.017	3.051.743	2,86%
4	Rusya Federasyonu	3.791.080	6.785.117	2,65%
5	Fransa	3.025.481	268.270	2,11%
6	Finlandiya	701.837	7.018	0,49%
7	Türkiye	656.013	135.100	0,46%
8	Malezya	246.149	1.220	0,17%
9	Almanya	223.797	18.225	0,16%

10	Amerika Birleşik Devletleri	220.923	8.464	0,15%
-----------	-----------------------------	---------	-------	-------

*Miktar bilgisinin bulunması mümkünse

2.2 İnşaat Malzemeleri Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Tablo 5:Sektörde ihracat (2025 ilk 9 ay)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Miktar * (ton/kg...)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Dünya (Ülke detayı bulunamamıştır.	174.300	165.578	%100

*Miktar bilgisinin bulunması mümkünse

2.3 İnşaat Malzemeleri Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tablo 6: İthalat Ülkeleri

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
6 basamaklı Bilgi yayınlanmamaktadır.				

2.4 İnşaat Malzemeleri Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tablo 7: İthalat Ülkeleri

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
6 basamaklı Bilgi yayınlanmamaktadır.				

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

3.2

Tablo 8:Ülkemizden İhracat (2020-2024)

	Milyon ABD doları	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
	TOPLAM	İnşaat Malz.	0,08	0,9	0,9	1,5	1,6

3.3 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar ton/kg/litre ...)*

Miktar bilgisine ulaşamamıştır.

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Bilindiği üzere Başkent Ulanbator ülke nüfusunun yarıya yakınına ev sahipliği yapmaktadır. Bu nedenle inşaat malzemesi sektöründe Moğolistan pazarına girecek bir firma için Başkent Ulanbator ilk seçenek olmalıdır. Başkent, yalnızca nüfus yoğunluğuyla değil aynı zamanda lojistik imkanlar nedeniyle de şüphesiz ülkeye ilk giriş kapısı olarak değerlendirilmelidir. Bunun yanında nüfus yoğunluğu bakımından ikinci büyük şehir olan Darkhan (yaklaşık 120 bin nüfus) şehri ile üçüncü büyük şehir olan Erdenet (yaklaşık 100 bin nüfus) ile ülkenin Kazakistan sınırı bölgesinde bulunan Bayan-Ulgii eyaleti, inşaat malzemesi sektörü için hedef bölgeler olarak öne çıkmaktadır.

İnşaat ve büyük yenileme çalışmaları bölgelere göre ayrıldığında, Başkent Ulanbator şehri %48,5, Merkez eyaletler bölgesi %31,3, Kuzey eyaletler bölgesi %8,6, Batı eyaletler bölgesi %6,2 ve Doğu eyaletler bölgesi %5,3 olarak sıralanabilmektedir. Bir önceki yıla göre, inşaat ve büyük yenileme çalışmalarının payı ülkenin Merkez eyaletler bölgesinde 1,4 puan, Kuzey eyaletler bölgesinde 1,3 puan ve Doğu eyaletler bölgesinde 0,8 puan azalırken, başkent Ulanbator şehrinde 2,4 puan, Batı bölgesinde ise 1,1 puan artış göstermiştir.

Kaynak: Ulusal İstatistik ofisi - İnşaat Sektörü 2024 yılsonu raporu - www.1212.mn

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Ulusal İstatistik ofisi verilerine göre Moğolistan genelinde 2024 yılsonu itibarıyla 261,2 bin işletme ve kuruluş kayıtlı olup, bunlardan 108,4 bini (%41,5) aktif olarak faaliyet göstermektedir. İnşaat sektöründe ise kayıtlı 18,3 bin işletme ve kuruluştan 8,6 bini (%46,9) aktif faaliyet göstermektedir. Moğolistan'da faaliyet gösteren tüm işletmelerin %7,9'u inşaat sektöründedir.

İnşaat sektöründe faaliyet gösteren işletme sayısı bir önceki yıla göre 268 (%3,2) artmıştır. Son yıllarda kentleşme, nüfus yoğunlaşması, hükümet ve yabancı yatırım ve destekleri, gayrimenkul piyasasının genişlemesi ve yerli inşaat malzemeleri üretiminin artması, sektörde faaliyet gösteren işletme sayısının sürekli artmasına katkıda bulunmuştur.

İnşaat sektöründe faaliyet gösteren toplam 8,6 bin işletmenin 7,0 bini (%82,2) Başkent Ulanbator şehrinde, 358'i (%4,2) Batı eyaletler bölgesinde, 560'ı (%6,5) Kuzey eyaletler bölgesinde, 454'ü (%5,3) Merkez eyaletler bölgesinde ve 153'ü (%1,8) Doğu eyaletler bölgesinde yer almaktadır. Faaliyet gösteren işletmelerin büyük çoğunluğu hala başkent Ulanbator şehrinde yoğunlaşmaktadır.

Sektörde önde gelen firmaların listesine önceki başlıklar altında yer verilmiştir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Moğolistan Mesleki Birlikler için yasal statüsüne dair kanun 19 Nisan 2024 tarihinde kabul edilmiş olup söz konusu kanun 1 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre her ekonomik

kategori için bir meslek birliği kurulacaktır. Bu doğrultuda Moğolistan Ulusal İnşaat Birliği (MNCA) öncülüğünde İnşaat Sektörü Mesleki Birliği 26 Mart 2025 tarihinde kurulmuştur.

Tablo 9:Sektördeki Üretici Dernekleri Bilgileri

No	Dernek/Birlik ismi	Telefon	Mail adresi	Web sayfası
1	Moğolistan Ulusal İnşaat Birliği	+976-7011 1515	info@mnca.mn	mnca.mn
2	Moğolistan İnşaat Malzeme Üreticiler Birliği	9901 5759	bmat.material@gmail.com	https://www.facebook.com/bmat.mn
3	Moğolistan İnşaat Mühendisleri Birliği	+976-11 33 0985	info@mace.org.mn	mace.org.mn
4	Moğolistan Müteahhitler Birliği	+976-11318685, +976-11314516	mongolian.builders.federation@gmail.com	http://buildersasso.mn/
5	Moğolistan Beton reticileri Derneği	+976-91916969	concrete.association@gmail.com	https://www.facebook.com/profile.php?id=100085507629083
6	İnşaat Malzemeleri Tedarikçileri Konseyi	9910 6319	https://www.facebook.com/mongolianconstructionsuppliers/	https://www.facebook.com/mongolianconstructionsuppliers/
7	Moğolistan Pencere ve Kapı Üreticileri Birliği		winass.mn@gmail.com ; suheer0323@gmail.com	https://www.facebook.com/monwin.association/
8	Kum, Çakıl ve Kireçtaşı Üreticileri Derneği		karier.kholboo@gmail.com	https://www.facebook.com/profile.php?id=100065461991147

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Aşağıda yer verilen açık kaynak web sitelerinden ithalatçı bilgileri alınabilir.

- <https://www.barilga.mn/b/>
- <https://100ail.mn/organizations>
- <https://www.bigcenter.mn/>

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Sektörün ithalatında zorunlu bir belge bulunmamaktadır. Standart prosedür olarak gümrük işlemleri için gerekli belgeler şunlardır:

- Sözleşme,
- Fatura, Packing list
- Menşei Sertifikası
- Eğer tanınmış bir marka ürünü ise distribütörlük anlaşması

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Sektöre ilişkin sevk öncesi bir inceleme kuruluşu belirlenmemiştir. Moğolistan’da sadece gıda ürünleri (özellikle et, tavuk, balık gibi et ürünleri) için sevk öncesi inceleme mevcuttur. Ancak hazır giyim ürünleri için de gümrük kapısında Moğol Gümrük İdaresince gerekli görüldüğü takdirde Moğol ilgili otoritelerince ürün incelemesi yapılmaktadır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Moğolistan’da düzenlenen özellikle madencilik, inşaat ve turizm sektörlerindeki fuarlar daha çok uluslararası katılımcılar açık şekilde düzenlenmektedir. Bunun dışında her sene geleneksel olarak birçok fuar düzenlenmekte ve bu fuarlar daha çok KOBİ düzeyinde orta ölçekli, gıda, giyim, hediyeelik eşya ve diğer muhtelif ürünleri aynı anda kapsayan birbirine benzer fuarlardır. İnşaat Malzemeleri sektörünü kapsayan fuarlar şu şekildedir.

- Construction Fair (Barilga Expo)
- Mining Expo
- Build Expo

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Sektöre ilişkin Müşavirliğimize bildirilen herhangi bir heyet bilgisi bulunmamaktadır.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Moğolistan’da düzenlenen ihaleler için aşağıdaki internet adresleri ziyaret edilebilir:

- Kamu İhaleleri: <https://www.tender.gov.mn/en/invitation>
- Ulanbator Belediyesi İhaleleri: <http://ub-procurement.mn/>
- Diğer İhaleler: <http://www.mongolianbusinessdatabase.com/base/tenders>
- İnşaat sektörünü kapsayan ihaleler: <https://barilga.gov.mn/page/tender-hudaldan-aval>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Moğolistan’ın yürürlükte bulunan iki serbest ticaret anlaşması (STA) olup ilki Japonya ile 2015 yılında yapılan ve 2016 yılında yürürlüğe giren Ekonomik Ortaklık Anlaşması (EPA)’dır. İkincisi ise Moğolistan Parlamentosu tarafından 12 Aralık 2019 yılında onaylanan Asya-Pasifik Ticaret Anlaşması (APTA- Çin, Güney Kore, Hindistan, Laos, Sri Lanka, Bangladeş) olup 2009 yılından itibaren katılımına ilişkin uzun bir müzakere ve iç prosedürlerin ardından, Moğolistan, 29 Eylül 2020 tarihi itibarıyla resmi olarak Anlaşmanın yedinci üyesi olmuştur. Moğolistan, 2,6 milyardan fazla tüketiciye sahip bir pazara hitap eden bu anlaşmaya taraf olarak 6 muhatap üye ülkeye 10.667 çeşit üründe %5 ila %100 oranlarında tarife indiriminden yararlanarak ihracat yapabilme imkanına kavuşacaktır. Bu anlaşma, 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, Moğolistan'ın Güney Kore ile EPA müzakereleri devam etmektedir. En büyük ekonomik partneri Çin'in yanı sıra Avrasya Ekonomik Birliği (EAEU- Rusya, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan Ermenistan) ile de STA imzalanması konusunda ön çalışmalarını sürdürmektedir.

26–27 Haziran tarihlerinde Minsk'te gerçekleştirilen 4. Avrasya Ekonomik Forumu sırasında Moğolistan ile Avrasya Ekonomik Birliği (EAEU) arasında Geçici Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşma, Moğol üreticilerin EAEU'ya üye ülkelerde 367 tarife kaleminde gümrük vergisinden muaf ihracat yapmasına imkân tanımaktadır. Bu anlaşmanın Meclis'te ratifikasyon süreci halen devam etmektedir.

Ülkemiz ile Moğolistan arasında ise “Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması”, “Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması”, “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”, “Gümrük Hizmetleri Alanında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Anlaşması” ve “Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı” bulunmaktadır. Türk-Moğol Karma Ekonomik ve Ticaret Komitesi Toplantısı ise en son 2021 yılında 9’uncu kez düzenlenmiştir. 10’uncu Karma Ekonomik Komite Toplantısının 2025 yılı içerisinde Ulanbator’da gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan, Moğolistan, 2007 yılından beri Avrupa Birliği (AB)’nin GSP+ (genelleştirilmiş tercihler sistemi) ülkeler grubunda yer almakta ve 7200’den fazla ürün grubunda ürünlerini AB’ye gümrük vergisinden muaf olarak ihraç edebilmektedir.

Ülkemiz de AB’ye benzer şekilde Moğolistan’ı İthalat Rejimi kapsamında GSP ülkeleri içerisinde EAGÜ (en az gelişmiş ülkeler) grubunda değerlendirmektedir.

Moğolistan hükümet yapısında doğrudan ticaret bakanlığı bulunmamakta olup dış ticarete ilişkin hususlar, Dışişleri Bakanlığı bünyesindeki Ekonomik İş birliği Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Moğolistan ile ülkemiz arasında tercihli ticaret anlaşması bulunmamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Moğolistan’da inşaat malzemesinde uygulanan standart ve normatifler hakkındaki bilgiye <https://mcis.gov.mn/mn/norm> link üzerinden ulaşılabilir.

4.11 Sektörde Etiketleme ve Ambalajlama

Moğolistan Hükümeti insan sağlığına ve çevreye duyarlı kap ve ambalajların üretimini, ticaretini ve hizmetlerini destekleyen olumlu bir yasal, düzenleyici ve ticari ortam yaratmak amacıyla 2020 yılında ulusal bir programı ülke genelinde uygulamış olup bu çerçevede daha çok yerli üretimdeki ambalaj, etiketleme ve ithal gıda ürünleri için söz konusu program uygulanmıştır.

Avrupa standartlarına uygun olarak üretilen Türkiye’den gelen ithal ürünleri için hem etiketleme hem ambalajlama için ayrıca herhangi bir gerekliliğe ihtiyaç duyulmamaktadır.

4.12 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Türkiye’den Moğolistan’a yönelik en çok tercih edilen taşıma karayolu iledir. Bunu demiryolu- denizyolu entegre çözümler takip etmekte, Çin üzerinden denizyolu ile taşımacılık modu ise en az tercih edilen mod olarak son sırada gelmektedir. Aşağıda söz konusu modlara ilişkin bilgi verilmektedir.

- Deniz yolu ve devamında demir yolu;
 - o Türkiye – Çin – Moğolistan (Tianjin limanı üzerinden) (80-90 gün)
 - o Türkiye – Rusya – Moğolistan (İstanbul ve Zonguldak’tan Novorosiisk üzerinden) (35-45 gün)
- Karayolu; Türkiye – Gürcistan – Rusya – Moğolistan (20-30 gün)
- Havayolu; Türkiye – Moğolistan (THY, MIAT, MNG) (8 saat)

4.13 Dağıtım Kanalları

Sektöre özgü dağıtım kanalları distribütörler olup söz konusu kanallara ilişkin bilgi raporun ilgili bölümlerinde yer almaktadır.

4.14 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.14.1 Ülkedeki Pazaryerleri

İnşaat malzemesi sektöründe henüz e-ticaret satışı yaygınlaşmamış olup, tüketiciler inşaat malzemelerini daha çok gözle görerek, elle dokunarak seçmeyi tercih ediyorlar. Ancak ürünün bulunurluğuna göre, tercih edilen ürünlerin satın alınmasına yönelik yeni yeni online satışlar başlamış bulunmaktadır.

Moğolistan’da inşaat malzemesi üzerine öne çıkan e-ticaret siteleri aşağıda yer almaktadır:

- <https://barilgiin-delguur.mn> ▪ <https://www.bigcenter.mn/> ▪ <https://100ail.mn/>
- <https://www.barilga.mn/p/> ▪ <https://nominmisheel.barilga.mn/>

4.14.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

2025 yılı özel günler, bayramlar takvimi

Tarih	Türü	Tatil Adı
01.01.2025	Resmi	Yılbaşı
1-3.03.2025	Dini	Moğol Beyaz Ay Bayramı
08.03.2025	Resmi	Dünya Kadınlar Günü
01.06.2025	Resmi	Anne ve Çocuk Bayramı
11.06.2025	Dini	Buda Günü
11-15.07.2025	Milli	Milli Bayram Naadam, Halk Devrimi Yıldönümü
21.11.2025	Milli	Cengiz Han’ı Anma Günü
26.11.2025	Milli	Cumhuriyetin İlan Edilme Yıldönümü
29.12.2025	Milli	Bağımsızlık Günü

4.14.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Kullanım yoğunluğuna göre en çok kullanılan sosyal medya platformları, facebook, Instagram'dır.

4.14.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

E-ticaret ile satın alınan ürünler için gümrük vergisi düzenlemesi Moğolistan Gümrük Genel Müdürlüğü'nün 2019 tarih ve A/223 sayılı Kararının 1 Nolu ekiyle onaylanan "Yolcuların Kişisel Eşyalarının Gümrük Sınırından Taşınmasına İlişkin Mevzuat" ile düzenlenmektedir. Bu mevzuat ile bir yolcunun el bagajı ve seyahat ettiği aracın bagajındaki eşyalar eşlik eden bagajı ve yolcunun seyahati sırasında başka bir araç, konteyner veya posta paketiyle gönderilen eşyalar da yolcuya ait bagaj olarak kabul edilir.

Yolcunun kişisel kullanımına ait olmayan ve değeri 3.000.000 (üç milyon) MNT veya altında olan ticari eşya için "Yolcu Eşyası Gümrük İşlem Formu" (Form No: 2) ile, değeri bu tutarı aşan ticari eşya için ise gümrük beyannamesi gümrük işlemi yapılır.

4.14.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Moğolistan, e-ticaret gelişiminin erken aşamalarındadır. Ülke, e-ticareti desteklemek için yerel bir ekosistem kurmada önemli ilerleme kaydetmiştir. Ulusal e-ticaret pazar payı güvenilir bir şekilde tahmin edilmemiş olsa da önceki araştırmalar, paydaş istişareleri ve e-Ticaret Hazırlığı (eT Ready) anketi, e-ticarete belirli bir düzeyde özel sektör ve tüketici katılımı olduğunu göstermiştir.

Moğolistan Hükümeti'nin ayrı bir e-ticaret stratejisi yoktur ve e-ticaret, ulusal veya ticaret sektörü geliştirme stratejilerine entegre edilmemiştir. Kurumsal düzenlemeler açısından, Dışişleri Bakanlığı (MOFA) şu anda e-ticaretin geliştirilmesine öncülük etmektedir. Hükümet ve özel sektör arasındaki bakanlıklar arası koordinasyon ve diyalog, bu alandaki diğer önemli oyuncular tarafından uygulanan çeşitli girişimleri uyumlu hale getirmek ve paydaş ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak için esastır.

Moğolistan'ın bilgi ve iletişim altyapısı nispeten iyi gelişmiştir. Moğolistan'da internete ve bilgi ve iletişim cihazlarına erişim, genel kalkınmanın veya coğrafi bölünmeye göre en iyi bağlantıya sahip şehir Ulan Batur'dur. Ancak bazı kırsal kesimlerde internet bağlantısı yetersiz olup, bu durum sıkıntı yaratmaktadır. Ülke, çevrimiçi alışveriş, satış ve ödeme yapmak için akıllı cihazlar dahil yüksek düzeyde cep telefonu sahibi olma ve kullanma becerisine sahiptir. Bağlantının hızı ve kalitesi bölgesel ve uluslararası olarak değişiklik göstermektedir.

Dijital dönüşümde 5G veya 5. nesil ağ mimarisi gibi yeni nesil bağlantı hızlarına henüz geçiş sağlanamamıştır. Moğol otoritelerince e-ticareti genişletmek yerine daha çok e-yönetim girişimlerinin hayata geçirilmesine odaklanılmıştır.

Moğolistan'ın toplam nüfusunun %61,0'ı veya 2,01 milyon internet kullanıcısı bulunmaktadır. Ülkede 4,67 milyon cep telefonu, 3,6 milyon mobil veri kullanıcısı bulunmaktadır. Tüm çevrimiçi alışveriş yapanların %74,3'ü bankacılık uygulamaları, Qpay vb. uygulamaları kullanarak ödeme yapmaktadır.

4.14.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Moğolistan'ın denize kıyısı olmaması nedeniyle, deniz ticaret yollarına erişim bakımından Çin ve Rusya'ya stratejik olarak bağımlı noktada bulunmaktadır. Moğolistan geniş bir kara alanına sahiptir. Dolayısıyla, yurtiçi ve sınır ötesi lojistik sektörü eskiyen altyapı ve altyapı inşaatının getirdiği zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır.

E-ticaret yoluyla satılan mallar için Gümrük işlemlerinin düzenli olarak yapılması gerekmektedir.

Bazı kalkınma ortaklarının girişimi ve desteğiyle Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması (TFA) halen uygulama aşamasındadır. Anlaşmada belirtilen tedbirler Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) bildirilmiş olmasına rağmen, bu yükümlülük ve taahhütlerin ancak bir kısmının yerine getirildiği görülmektedir.

4.15 Tanıtım ve Pazarlama

Sektörde pazarlama ve tanıtım için en başta yoğun şekilde kullanılan facebook gibi sosyal medya mecraları ile birlikte açık hava reklamları (billboard, bina giydirme), toplu taşıma araçları giydirme, geleneksel radyo ve TV reklamları genel olarak kullanılan mecralar olmaktadır.

4.16 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Moğol halkı, inşaat sektöründeki malzeme kalitesi ve tüketici tercihleri konusunda giderek daha bilinçli hale gelmektedir. Son dönemde artan konut projelerinin satış stratejileri ve tanıtım faaliyetleri, özellikle Avrupa ve Türkiye menşeli malzemelerin kullanıldığı projelerde metrekare fiyatlarının daha yüksek belirlenmesiyle birlikte, bu farkındalığın güçlenmesine katkı sağlamaktadır.

4.17 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

Moğolistan'da gümrük vergisi %15,5 (Gümrük vergisi %5 (çoğu ürün grubunda) + KDV %10) olarak uygulanmaktadır.

Özel tüketim vergisi ise sadece ithal edilen içki, sigara ve otomobil ürünlerde uygulanmaktadır. Anti-dumping vergisi uygulaması yoktur.

4.18 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

İnşaat sektörünün itibarı doğrudan kullanılan malzeme kalitesiyle ilişkilidir. Sektörde faaliyet gösteren birçok firma, çimento, agrega, yalıtım malzemeleri, beton elemanları, yapı dekorasyonu, elektrik ve sıhhi tesisat ekipmanları, iletişim altyapısı ile cephe sistemlerinin üretimi, ihracatı ve tedarikinde kalite dönüşümüne yönelmektedir. Ancak bu firmalar hakkında kapsamlı bilgi eksikliği, sektörel itibarı ucuz ve kalitesiz malzeme algısının ötesine taşıyamamaktadır.

Düşük kaliteli malzemelerin kullanımı, bina cephelerinde çökme, su sızıntısı ve duvar çatlakları gibi yapısal sorunlara yol açmakta; bu durum tüketiciler açısından ciddi maddi kayıplara neden olmaktadır. Buna rağmen, birçok tüketici bu sorunları olağan bir durum olarak görüp

kabullenmekte, bu da uzun vadede gayrimenkul değerlerinin düşmesi ve halk sağlığı açısından risklerin artması sonucunu doğurmaktadır. Bu çerçevede, inşaat malzemelerinin tedariki, kalite standartları ve denetim süreçlerinin tek bir çatı altında toplanması uygun görülmektedir.

Ayrıca, WeChat gibi platformlar üzerinden sipariş edilen ve gümrük kontrolü dışında ülkeye giren inşaat malzemeleri, sektörün genel itibarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Moğolistan İnşaat Sanayicileri Derneği verilerine göre, inşaatla yaygın olarak kullanılan 40'tan fazla ürünün değer bazında %79'u yerli, %21'i ise ithal kaynaklıdır. Buna karşın, İnşaat Bütçecileri Derneği verilerine göre bu oran %36 yerli, %64 ithal olarak belirlenmiştir. Bu farklılık, ithal inşaat malzemelerinin gümrüğe tam beyan edilmemesi ve vergisiz, kontrolsüz ürünlerin iç piyasaya arz edilmesinden kaynaklanmaktadır.

Sektörde Çin vatandaşlarının önemli bir rol üstlendiği görülmektedir. Bu kişiler, piyasa araştırmaları yaparak talep gören ürünlerin benzerlerini düşük fiyatlarla ithal etmekte ve yerel tüketicilere sunmaktadır. Ayrıca bazı Çinli tedarikçilerin, Avrupa menşeli malzemelerin logo ve kimlik işaretlerinde küçük değişiklikler yaparak pazara sundukları ürünler olduğu da dile getirilmektedir. Özellikle boya, iç dekorasyon ve sıhhi tesisat malzemelerinin kalite kontrolü sınırdan geçtikten sonra neredeyse imkânsız hale gelmektedir. Tüm bu hususlar, sektörde bütüncül bir denetim politikasının eksikliğini ortaya koymaktadır.

İnşaat Kanunu uyarınca, yerli şirketler kaliteyi güvence altına alan menşe belgeleri, laboratuvar onayları, uygun ambalajlar, etiketler, lisanslar ve uygunluk sertifikalarıyla ulusal ve uluslararası standartlara uygun üretim ve ithalat yapmak için yoğun çaba göstermektedir. Ancak bu çabalar, maliyet tasarrufu amacıyla ucuz ve kalitesiz malzeme kullanımının yaygınlığı nedeniyle yeterince görünür olamamaktadır.

Örneğin, Ulusal Sağlık Merkezi tarafından yapılan testlerde, bazı iç cephe boyalarının içerdiği zararlı maddelerin uluslararası standartların onlarca kat üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Formaldehit, benzen, ksilen ve toluen gibi kanserojen maddelerin tiner ve boyalarda bulunduğu, özellikle okul ve anaokulu yenileme çalışmalarında kullanılan malzemelerin çocuk sağlığı açısından ciddi riskler taşıdığı belirlenmiştir.

2022 yılında İnşaat ve Kentsel Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılan denetimlerde, donatı çubuklarının tonajında eksiklikler tespit edilmiş ve kalite standartlarının karşılanmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde diğer inşaat malzemelerinde de kalite sorunları görülmüştür. Bu nedenle, güvenilir üretici ve tedarikçilerin entegre bir veri tabanında toplanması ve bu bilginin sektörel ağlar aracılığıyla paylaşılması, kaliteli malzeme kullanımını teşvik edecek önemli bir adım olacaktır.

Sektör temsilcileri, Moğolistan'ın düşük kaliteli ve ucuz malzemelerin ithalatı konusundaki olumsuz algısını kırmak için çaba göstermektedir. Ancak bu çabaların etkili olabilmesi için sektördeki sivil toplum kuruluşlarının aktif katılımı ve sektörel bilgi ağlarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. (Kaynak: <https://www.barilga.mn/n/24010/>)

Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Ülke nispeten inşaat sektörünün canlanması ve mega projeler, konut projelerinin çoğalmasıyla toplumun Türkiye’den ithal edilen inşaat malzemelerinin kaliteli ve uygun fiyatta olduğu konusunda bilgi sahip olması ve Türkiye’den inşaat malzemesi ithal etmek isteyen firmaların Türkiye’de düzenlenen sektör fuarlarını düzenli olarak ziyaret etmesi ve Türk firmalarıyla bizzat gidip görüşme alışkanlığını edinmeye başlamışlardır. Bu nedenle Moğolistan pazarı ülkemiz inşaat malzeme üretici firmalarına potansiyel fırsatlar sunmaktadır.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Ülke genel anlamda ülkemiz inşaat malzemesi ihracatçıları için uygun koşullara sahip olup ülkenin doğal komşuları olan Çin ve Rusya’nın rekabetçi olduğu ürünler dışında pazarda yapılacak tanıtım ve distribütörlük anlaşmaları ile bulunurluk sağlanabilecektir.

6. İnşaat malzemesi sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Moğol firmalar ile yapılacak başta franchise olmak üzere tüm anlaşma ve ödemelerin uluslararası kabul görmüş normlara uygun olarak yapılması, sözleşmelerde “Zorunlu Durumlar” (force majeure) kısmı, anlaşmazlıklarda başvurulacak arabulucu mercii ile herhangi bir hukuki anlaşmazlık durumunda hangi mahkemenin yetkili olacağı gibi hususların belirtilmesi önem arz etmektedir.

Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC)’nin KOBİ nitelikli firmalara yol gösterici olması için hazırladığı “Model Contracts For Small Firms” adlı çalışmaya internet adresinden erişim sağlanabilmektedir.

Moğolistan pazarına ihracat yapmak isteyen firmalar en azından Moğolistan’da her sene düzenlenen Barilga Expo inşaat malzemesi fuarına gözlemci olarak katılmak ve ülke pazarını gelip yerinde incelemeleri yararlı olacaktır.

7. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Moğolistan piyasasına girmek için pazar araştırması ve yazışmalar yapıldıktan sonrasında yerinde ziyaret ve yüz yüze görüşme yapmak çok önemlidir. Her şeyden önce, ilk defa yapılacak ihracatta mümkün olduğunca, peşin ödeme ya da akreditifli (özellikle gayri kabili rücu ve teyitli akreditif) ödeme yöntemlerinin tercih edilmesi, mal mukabili ve sigorta kapsamına alınmamış ihracat için güven temin edilmedikçe yüksek tutarlı sözleşmeler yapılmaması firmalarımıza tavsiye edilmektedir.

Bununla birlikte, kimi zamanlar sahte şirketler tarafından firmalarımıza alım talepleri gelebilmektedir. Dolayısıyla, ithalat talebi ulaştığında firmalarımızın kontrol etmeleri gereken ilk husus karşı tarafta “gerçekten var olan” bir şirketin olup olmadığıdır. Bu çerçevede, ticaret sicil kaydı, vergi numarası, firma adresi, posta kodu, web ve e-posta adresi, telefon numarası gibi bazı temel bilgilerin karşı taraftan talep edilmesi ve bu bilgilerin mümkün olduğunca teyit edilmeye çalışılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda, iletişimde olunan şirkete ilişkin hissedar, yetkili kişi ve faaliyet alanı gibi bilgiler, Moğolistan Devlet Kayıtlar Genel Müdürlüğü’nün Tüzel Kişilik Kayıt Sistemi aracılığıyla teyit edilmelidir.

8. Genel Değerlendirme

Moğolistan inşaat sektörü, son on yılda ülke ekonomisinin en dinamik alanlarından biri haline gelmiştir. 2024 yılı itibarıyla sektörün üretim hacmi yaklaşık 2 milyar ABD doları düzeyine ulaşmış, büyüme eğilimi 2025 yılında da devam etmiştir. Artan kamu altyapı yatırımları, madencilik projeleri ve özel sektör konut talebi, sektörü uzun vadede canlı tutmaktadır.

İnşaat faaliyetleri büyük oranda Başkent Ulanbator’da yoğunlaşmakta olup, ülke nüfusunun yarısının burada yaşaması pazarın merkezini bu şehir haline getirmektedir. Bununla birlikte Darkhan-Uul, Orkhon ve Umnugovi gibi sanayi ve madencilik bölgeleri yeni talep alanları yaratmaktadır. Özellikle Oyu Tolgoi ve Tavan Tolgoi gibi büyük madencilik projeleri, inşaat malzemeleri ve teknik altyapı ürünlerine sürekli ihtiyaç doğurmaktadır.

Üretim yapısı halen ithalata bağımlıdır. Çimento ve bazı temel ürünlerde yerli üretim mevcut olsa da, çelik, seramik, boya, yalıtım, PVC doğrama, tesisat ekipmanları ve yapı kimyasalları ağırlıklı olarak ithal edilmektedir. Bu nedenle devletin 2024–2028 Eylem Planı çerçevesinde “yerli üretimi artırma ve ithalatı ikame etme” hedefi önem taşımaktadır. Moğolistan Ulusal İnşaat Birliği (MNCA), 2030’a kadar ülkenin inşaat malzemesi talebinin iki katına çıkacağını öngörmektedir.

İthalatın büyük kısmı Çin’den yapılmakta, Rusya ve Güney Kore de önemli tedarikçiler arasındadır. Türkiye’nin payı henüz sınırlı olmakla birlikte; kalite, fiyat ve lojistik avantaj sağlandığında Türk firmaları için güçlü bir rekabet alanı oluşabilir. Özellikle çimento katkı maddeleri, yalıtım malzemeleri, seramik, dekoratif kaplama ürünleri ve sıhhi tesisat ekipmanları gibi alanlarda Türk ürünleri için pazar fırsatları bulunmaktadır.

Lojistik maliyetler ve mevsimsel kısıtlar, ithalatın sürekliliğini zorlaştırmaktadır. Türkiye’den yapılacak ihracatlarda denizyolu–karayolu kombinasyonu (örneğin Çin veya Kazakistan üzerinden) uygun bir sevkiyat modeli oluşturabilir. İnşaat malzemesi fiyatlarında 2024 itibarıyla %3–10 oranında artış görülmüştür; bu durum sektörde talep artışının sürdüğünü göstermektedir.

Sektörel örgütlenme son yıllarda güçlenmiştir. 2025 itibarıyla yürürlüğe giren “Mesleki Birlikler Yasası” ile inşaat sektörü “Moğolistan Ulusal İnşaat Birliği” çatısı altında kurumsallaşmıştır. Bu birlik, sektör temsilcileri ile kamu kurumları arasında koordinasyon sağlamanın yanı sıra yabancı yatırımcılar için bir temas noktası görevi üstlenmektedir.

Dış ticarete Moğolistan; Japonya ile yürürlükteki Ekonomik Ortaklık Anlaşması (EPA) ve Asya-Pasifik Ticaret Anlaşması (APTA) çerçevesinde altı Asya ülkesiyle tercihli ticaret ilişkilerine sahiptir. Güney Kore ve Avrasya Ekonomik Birliği ile yeni anlaşma müzakereleri sürmektedir. Türkiye ile henüz tercihli ticaret anlaşması bulunmamakla birlikte, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkiler son dönemde gelişme göstermekte ve işbirliği potansiyeli artmaktadır.

Tüketici pazarı genellikle toptan-perakende zincirleri ve proje bazlı alımlar üzerinden işlemektedir. Ulanbator’daki Barilgachin Shopping Mall, Big Center ve Hermes Center gibi yapı malzemeleri merkezleri ile yıllık düzenlenen Barilga Expo ve Build Expo fuarları, üreticilerin pazara erişimi açısından önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, Moğolistan inşaat malzemeleri sektörü; yüksek büyüme potansiyeli, artan konut ve altyapı yatırımları, devletin üretimi teşvik eden politikaları ve madencilikle olan yakın bağlantısı

sayesinde cazibesini korumaktadır. Türk üreticileri açısından özellikle enerji verimli malzemeler, çelik yapı elemanları, yalıtım sistemleri, kaplama ve dekorasyon ürünleri ön plana çıkmaktadır. Pazara girişte yerel ortaklıklar, temsilcilikler, fuar katılımları ve kamu projelerinin takibi önerilmektedir.

Moğolistan, gelişen ekonomisi, artan kentleşme oranı ve yatırım dostu politikalarıyla Türk inşaat malzemesi sektörüne orta ve uzun vadede istikrarlı işbirliği fırsatları sunmaktadır.

9. Yararlı Adresler

	Kanunlar	Dosya Bağlantısı	
1.	Moğolistan Anayasası	İngilizce PDF	
2.	Moğolistan Lisans Kanunu	İngilizce PDF	
3.	Moğolistan Reklam Kanunu	İngilizce PDF	
4.	Moğolistan Kamu İhale Kanunu	İngilizce PDF	
5.	Moğolistan Bilgi Şeffaflığı ve Bilgi Hakkı Kanunu	İngilizce PDF	
6.	Moğolistan Elektronik İmza Kanunu	İngilizce PDF	
7.	Moğolistan Medya Özgürlüğü Kanunu	İngilizce PDF	
8.	Moğolistan Devlet Özel Fon Kanunu	İngilizce PDF	
9.	Moğolistan Devlet Denetimi ve Teftiş Kanunu	İngilizce PDF	
10.	Moğolistan Telif Hakları Kanunu	İngilizce PDF	
11.	Moğolistan İmtiyaz Kanunu	İngilizce PDF	
12.	Moğolistan Rekabet Kanunu	İngilizce PDF	
13.	Moğolistan Yatırım Kanunu	İngilizce PDF	Türkçe PDF
14.	Moğolistan İş Kanunu	İngilizce PDF	Türkçe PDF
15.	Moğolistan Şirket Kanunu	Moğolca	
16.	Moğolistan Sigorta Kanunu	Moğolca	
17.	Moğolistan'ın Diğer Mevzuatları	İngilizce	

10. Kaynakça

- <https://www.barilga.mn/n/24536/>

- www.researchmarkets.com
- <http://www.baabar.mn/article/barilgiin-salbariin-sul-tal-ba-jdb-iin-ursuldukh-chadwar>
- <https://www.barilga.mn/n/24010/>
- Ulusal İstatistik Ofisi, İnşaat Sektörü 2024 Yılı Raporu, www.1212.mn
- Moğolistan İnşaat Bakanlığı, İnşaat Malzeme Üreticiler Birliği, Yapı Malzemeleri Endüstrisi Bülteni-2023
- Moğolistan Gümrük İdaresi websitesi (www.gaali.mn/statistic)